

O SKOJU u selu Kolima
zaseok Rupari.

Gajić(Gojka) ušata Stanaravić Milica čala je ovu

I Z J A V U

Kada su došli organizatori ustanka na Manjači/črugovi, Muhamed Kazaz, Fazlić Smajo i Sarajlić Almes-Juko, oni su došli iz Banjaluke i stavili se mome ocu Gojku da ih on črži u tajnosti jer je neposredno iza njihova odlaska iz Banjaluke bile za njima raspisana potjernica. Nije to bilo slučajno da su oni došli baš kod moga oca da ih on krije, nego je to bilo zato pošto je moj otac bio član ~~xxxx~~ KPJ i sekretar partijske ćelije koja je živila i radila u zaseoku Rupari gdje se je nalazila i naša kuća. Oni su skupa sa ćlenovima ove partijske ćelije radili na pripremanju ćizanja ustanka u ovome kraju, tako da su održavate konferencije i sastanci po okolnim selima i zaseocima. Po ćolasku ove trojice organizatora ustanka, malo je ko smijo znati iz našeg zaseoka i ako su ostali kod naše kuće oko mjesec ćana. Oć prvoga ćane njihova ćolaska meni je bilo povjereno da se oni nalaze u šumi blizu naše kuće sakri-veni i tako sam je nosila njima hranu voću i ćrugo kao i neka obavješćenja koja su ćolezila iz grada i iz sela.

Ćim je ustanak počeo u našem kraju (avgusta 1941. god) ja sam se stavila na raspoloženje ustanicima i ~~ja~~ tako, još se nekim oć omladine radili smo na prikupljanju oćjeće, obuće, hrane i ćrugo za prve grupe partizana koji su se nalazili po šumama u našem kraju. Kasnije kada su počele akcije i borbe protiv neprijatelja nes nekoliko omladile iz Rupara pomagali smo u ovim ~~ak~~cijama kao što je to bilo: prihvatanje ranjenih ćrugova, pomaganje u prekopavanju puteva, sjeće telefonskih stubova i ćrugo.

Arhiv Bos. krajine B. Luka

ABK 209-116-I/32

Koncem 1941. godine dolazi na ovaj teren drugarica Čumura Dušanka i Jurinčić Bosa koje su radile po pitanju omladine i žena. One su po nekim selima Manjače održavale sastanke sa omladinom.

Početak 1942. godine dolazi na ovaj teren i Drago Lang koji je skupa sa Dušankom Čumrom održavao skupove sa omladinom i na dosta mjesta ja su oformili USAVOJ. Tako je Lang i Čumura došli u kola ~~XXXXXXXXXXXX~~ koč kuće Miloša Risa, gdje je bilo okupito oko sedamdeset omladinaca i omlađinki iz sela Kola i Rekačica. Na skupu govorio je Lang i Čumura o potrebi organizovanja omladine u svoju omlađinsku organizaciju. Sjedom se da je na ovaj skup došlo dosta i majki od omlađinki, koje su se interesovale o ovoj omlađinskoj organizaciji jer do tada se nije omladina nigdje bila uključivana, Majke su bile ubjeđene da je ova organizacija samo na dobrobiti same omladine. Čvrsto je oformit aktim USAVCJA u koji se je upisalo oko trideset omladinaca i omlađinki a nakon nekoliko dan kada je ovde održan sastanak tada se je upisalo još oko dvadeset. Tih dana bio je oformit jedan aktim omladine u Donjim Kolima. U tome k aktivu naročito su se tada isticali Javorac Mile i još njegov jedan rođjak. Njih dvojica bili su zaduženi da vrše kurirsku službu između štaba odreda u Manjači i i fronta koji je tada bio u selu Rekačicama i Krčmi.

Polovinom februara 1942. godine zakezan je jedan sastanak u Kolima (koč Risove kuće), sa aktivom omladine. Na sastank je došao Drago Lang i Čumura Dušanka. Pored ostalog oni su tada nama dali neke nove direktive o kojima su govorili. Nakon završene sastanka, Lang i Dušanka su mene pozvali na samo i rekli su mi da oni imaju namjeru da ovde oforme aktiv SKOJA i da ja pre-
~~XXXX~~ ~~XXXX~~ aložim nekoliko najboljih od omladine. Ja sam to učinila

Arhiv Bos. krajine B. Luka

ABK 209-116-I/32

preložile sam ih seimero koje smo pozvali i od njih o^formit je prvi aktiv SKCJA na ovom terenu. U aktiv Skoje tača su ušli;

- 1) Gajić (Nikola) Vukašin,
- 2) Gajić (Gojka) Miloš,
- 3) Knežević (Mije) Bosiljka,
- 4) Gajić (Nikola) Drazoslova,
- 5) Gajić (Gojka) Milica
- 6) Gajić (Dušana) Branka i
- 7) Gajić Vukašin i Mihajlov.

Skojevsko organizacija u Rupanima rečile je i živile cijelo vrijeme tača. Skoro svi članovi koji su ušli prilikom oformljenja SKCJA otišli su u partizane odnosno u Narodno-oslobodilačku vojsku a SKCJEVSKA organizacija se je obnavljala sa novim članovima iz redova omladine. Nemogu da se sjetim svih SKCJEVACA koji su bili u ovoj SKCJEVSKOJ organizaciji, te ću nabrojiti one koje se sjećam a koji su u toku rata pristupili u SKCJ i to: Gajić Milutin Gojkov, Gajić Tomo Nikolin, Knežević Bogdan Milanov, Knežević Jovo Mijin, Gajić Bosiljka Mihajlova, Gajić Maksim Dušenov, Gajić Zora Lazarova, Gajić Vukica Nenačeva, Gajić Mileva Lazarova., Gajić Ostoja Lukin.

Meja mjeseca 1942. godine kada je uslijedilo četnički puč na Manjači ~~me~~ mene kao skojevku hapse četnici i suče me da me ubiju. Oni su me otjerali u selo Goleše svojoj komanđi. Kada su čuli seljaci, ovoga kraja, da sam uhapsite i da mi prijete da me četnici ubiju, došlo je u Goleše mnogo ljudi i tražili da me puste. Pod pritiskom ljudi četnici su odustali da me ubiju nego su odlučili da ostanem kao njihov talac i smjestili su me u Golešima u kući Jovića Gliša i njegova sina Mirka kod kojih sam ostala nepuno tri mjeseca. Pošto je ove kuće bile vrlo napredna to sam preko Mirke Jovića mogla da saznam o pokretu naših snaga koje su u to vrijeme bile osutne na ovoga terena. Kada sam bila pustita kući htijele sam da odmah ođem u naše jedinice, što mi nije bilo dozvoljeno od strane naših drugova, jer sam bila po-

Arhiv Bos. krajine B. Luka

ABK 209-MS-I/32

trebna da ostanem u selu radi veze koja se ja trebala da drži između naših jedinica (koje su samo povremeno dolazile na ovaj teren) i grada Banjaluke. Za vrijeme od dolaska iz četničkog zatvora (kao talac) do polaska u borbene jedinice, ja sam u nekoliko navrata nosila poštu u Banjaluku (do pilane u G. Šeheru) i vraćala drugu koju sam dobivala da je preko naše veze šaljem u Ribnik ili prelam našim jedinicama.

Skojevska organizacija u Roparima bila je povezana po pitanju rada sa terenskim snagama koje su bile na ovome terenu a dobivat je i materijal iz grada Banjaluke koji je prerađivan a i letci su dolazili koje letke i radio vijesti, dijelili su skojevci po selu. SKOJEVCI su mnogo omladine mobilisali u našu vojsku a to se može viditi i iz toga što iz sela zaseoka Ropara nije bilo ni jednog u četnicima a u našoj vojsci bili su svi ^{sposobni} ~~svi~~ muškarci. Naša SKOJEVSKA organizacija bila je povezana i upućivane na nas sve jedinice koje su stizale na ovaj teren i tražile pomoć od nas a naročito o kretanju neprijatelja, koje su podatke od nas najtačnije dobivali. Navođim grupe sa kojim smo u ratu bili povezani i jedinica i to: Kovačević Nikola koji je bio politički radnik u Ribničkom odredu a kasnije politički komesar u batalonu 13. krajiske brigade, Jurišić Mlađo obavještajni oficir u Ribničkom odredu a kasnije u 13. kraj. brigadi i u 39. diviziji i drugi kojih se ne sjećam. Sjećam se da je u nekoliko navrata dolazila i obilazila nas i Žarnja Anđja koja se je nalazila u Ribničkom odredu u jedinici. Skojevska organizacija je najviše održavala vezu sa gradom Banjalukom t.j. sa grupovima iz Banjaluke preko Diljevića Dušana koji je u vrijeme osustva naših snaga sa ovoga terena bio

Arhiv Eos. krajine B. Luka

ABK 209-116-I/32

veza između građana naše SKOJEVSKE organizacije i jedinica koje su bile na terenu ili su bile osuđene sa ovog terena. SKOJEVSKA organizacija bila je u toku rata povezana i sa drugim grupovima iz jedinica koje su se nalazile na ovom terenu i važna bila je pohvalita od strane vojnih i političkih rukovodilaca za svoj požrtvovan rad za ciljeve Narodno Oslobodilačkog Pokreta. Naravno se je pohvalno izrazio o našoj skojevskoj organizaciji Bogunović Roca kada je jačine prilike u ratu kao komandant šeste kraj. brigade boravio u našem zasedku, koji nije bio upoznat da ovde postoji SKOJEVSKA organizacija. On je govorio kada se je vratio u Mrkonjić Grad: "Mislilo sam da je sva Manjača otišla četnicima ali sam bio o tome krivo obavješten. Jedan zasek koji broji oko četrdeset domova koji se zove Rupari opkolit je sa svih strana selima koje su sto po sto otišle četnicima. Došao sam u ovaj zasek sa brigadom i prijatno sam se drugovima bio iznenadjen kada sam vidio da je sve do jačine u zasedku, do kraja, otišlo u našoj borbi, što se odrazilo i time da su nas dočekali bratski na osvrćući se na to što će sutra četnici na njime vratiti teret u osustvu naših snaga." (Cvo je Roca govorio u Mrkonjić Gradu predsjedniku Okružnog Odbora koji je tada bio tamo).

Zar su bile male žrtve ove Skojevske organizacije, u vrijeme kada su naše snage napale dobro utvrđeno neprijateljsko uporište u kolima, SKOJEVCI su bili pomagali u plenu napada, vođiči i organizatori za prihvaranje ranjenih drugova, (kojih nije bilo malo) kada je vršila napad šesta i trinaesta krajiska brigade.

U toku rata kao borci NOV poginulo su je česta SKOJEVACA. Kao borci koji su služili za primjer poginuli su sa puškom u ruci Gajić Maksim, Vukmir Dregomir Stojanov, Vukmir Grujo Mijin, Gajić Bogdan Pavlov, Gajić Brane Savin i drugi. Četnici odvođe Skojevku Gajić Milevu Mihajlovu i na zverski način je ubijaju.

Arhiv Bos. krajine B. Luka

ABK 209-MG-I/32

Treba imati na umu i to da su četnici za vrijeme rata cijelo vrijeme činili teror i nasilje naž zaseokom Rupari. Znali su da na mrtvo ime isprebijaju po koga Ruparca a nikja bilo je i toga da su ubijali ljude kao što je to slučaj sa Dušanom Jovanjića koga su odveli od kuće u Mićin do i tamo ga ubili.

Izjavu uzeo za materijal koji će služiti za pisanje ratne kronike,

(Gojko Gajić)

Gojko Gajić

*Preobliku uzjedu primam
ke svoju*

Stenarevi Mihilic

DA JE GORNJE SVOJERUČNO POTPISAO GAJIĆ GOJKO
KOJI PRIKUPLJA PODATKE ZA PISANJE KRONIKE,

T V R D I
Mihilic

Arhiv Bos. krajine B. Luka
ABK 209-MG-I/32